

De fyra sveken

- En granskning av
Stefan Löfvens
regering utifrån fyra
centrala frågor för
Sverige

**ALLIANS
N**

Inledning

Almedalen 2014: I sitt tal lovade Stefan Löfven att "bilda en handlingskraftig regering"¹. Efter närmare halva mandatperioden har bilden av den socialdemokratiskt ledda regeringen varit allt annat än handlingskraftig.

Stefan Löfven saknar en plan för att ta tag i samhällsproblemen. Sverige är på väg mot att motsvarande en miljon människor kommer att befinna sig i utanförskap och bidragsberoende. Men nödvändiga reformer för jobb och integration uteblir. Stefan Löfven väljer att inte ens se problemen. När vi är många i Sverige som oroas över utvecklingen kallar Löfven det för överkligt. Interna låsningar mellan Socialdemokraterna och Miljöpartiet har skapat stor osäkerhet i en lång rad centrala frågor.

Genom Riksdagens utredningstjänst har vi låtit granska Stefan Löfvens regering utifrån fyra avgörande frågor för Sverige: offentliga finanser och kostnadsutveckling, fler jobb, styrkan i människors hushållsekonomi och förutsättningarna för företagande.

På samtliga av dessa punkter har Löfven vid olika tillfällen också ställt ut skarpa löften: stabila offentliga finanser, EU:s lägsta arbetslöshet, inga höjda skatter för vanliga löntagare samt förbättringar för företagen.

Resultatet visar tydligt hur Löfven sviker väljarna på samtliga fyra punkter:

- 1. Löfvens regering tappar greppet om offentliga finanser och kostnadsutvecklingen**
- 2. Löfvens regering misslyckas med jobbmålet**
- 3. Löfvens regering försämrar vanliga människors ekonomi**
- 4. Löfvens regering försämrar villkoren för företagande**

Genom att svika väljarna på dessa områden sviker Löfven också Sverige. En oansvarig ekonomisk politik, färre jobb, sämre hushållsekonomi och att försvåra för företagande och entreprenörskap försvagar Sverige.

Alliansen utgör den bästa garanten för att byta ut Stefan Löfven. Vi har en stark gemensam grund vad gäller reformer och värderingar som kan bygga Sverige starkare framåt. Genom en ansvarsfull ekonomisk politik, insatser för fler jobb och tillväxt i hela landet, mer kunskap i skolan och ökad trygghet, tar vi ansvar för Sverige.

¹ Stefan Löfven, tal i Almedalen, 2014
<http://www.socialdemokraterna.se/Stefan-Lofven/Tal-och-artiklar/2014/Almedalen/>

Första sveket: Regeringen har tappat greppet om offentliga finanser och kostnads- utvecklingen

... ”vi kommer däremot aldrig att överge en stabil ekonomi. Helt avgörande för att skapa jobb är stabila statsfinanser...”²

Magdalena Andersson tappar kontrollen över utgiftsutvecklingen...

De offentliga finanserna har under de senaste åren präglats av ökade utgifter i flera av de större transfereringssystemen, som sjukförsäkringssystemet och på migrationsområdet. När oplanerade utgifter ökar i en sådan utsträckning krävs av varje ansvarsfull regering att ta fram riktade åtgärder för att hejda utgiftsutvecklingen. I regeringens politik lyser sådana förslag med sin frånvaro.

Utgifterna för olika transfereringssystem väntas öka med närmare 77 miljarder kronor mellan 2015 och 2020³. Det är främst stigande kostnader för sjukpenning, där kostnaderna väntas stiga med närmare 25 procent, samt för flyktingmottagande, där kostnaderna stiger med över 130 procent, som driver utgifterna.⁴

I stället för att hejda utgiftsutvecklingen väntas regeringen nästa år låna 85 miljoner kronor varje dag för att täcka kostnaderna för ökande transfereringar. Trots ett mycket ansträngt statsfinansiellt läge väljer regeringen också att elda på utgiftstrycket genom att höja bidragsnivåer och riva upp kontroll- och rehabiliteringsverktyg inom sjukförsäkringsområdet, mot Försäkringskassans rekommendation⁵. Det riskerar att driva upp kostnaderna ytterligare.

Alla utgiftsökningar är inte omotiverade, men den övergripande bilden av skenande kostnader är stark. För att sätta siffrorna i perspektiv visar exempelvis uppgifter från Riksdagens utredningstjänst⁶ att om den okontrollerade utgiftsökningen på 77 miljarder kronor hejdades skulle den i stället kunna finansiera kostnaden för att nästan tredubbla antalet grundskolelärare i Sverige. Det motsvarar även kostnaden för att höja månadslönen med 10 000 kronor för alla Sveriges sjuksköterskor, förskolelärare, poliser, läkare och lärare. Detta

² Stefan Löfven, TT, 2013-05-01

³ Sid 131, VÅP 2016, <http://www.regeringen.se/contentassets/08bfa437c6c04c8d98c73ac6b33b4799/helavap-webb---fardig.pdf>

⁴ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2016:1101

⁵ Försäkringskassan, Remissvar, 2015-06-26, "Försäkringskassan svarar på remiss om den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen"

⁶ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2016:1109aej1

samtidigt som delade turer i vården avskaffas – och det skulle ändå vara medel kvar.

Tabell 1: Antalet ytterligare anställda per yrke i välfärden för 77 mdkr

Yrke	Antal ytterligare anställda för 77 mdkr
Sjuksköterska	136 694
Läkare	93 788
Grundskolelärare	148 391
Förskolelärare	161 088
Polis	147 481

Källa: SCB, Riksdagens utredningstjänst samt egna beräkningar

... och får skarp kritik för den ekonomiska politiken

När Sverige nu går in i en högkonjunktur bör regeringen bygga upp överskott för att klara nästa kris. Men i stället för att spara i ladorna har den ekonomiska politiken stegvis försvagats.

Inom loppet av två år har Magdalena Andersson övergett principen om krona-för-krona finansiering av nya reformer och endast genom bokföringstekniska konster undvikit att bryta mot utgiftstaken. Regeringen lånar för att genomföra sin politik och underskotten biter sig fast under hela mandatperioden.

Flera expertmyndigheter är kritiska till att regeringen lånar i stället för att spara.

Finanspolitiska rådet skriver i sin rapport 2016:⁷

”Regeringen har inte presenterat några skäl mot aktiva budgetförstärkningar [...]. Det finns inte heller något åtagande om att finansiera oförutsedda utgiftsökningar eller reformer. Sammantaget är detta ett brott mot det finanspolitiska ramverket.”

Konjunkturinstitutet skriver i sin senaste prognos:⁸

”Svensk ekonomi går in i en högkonjunktur som förstärks under nästa år. Samtidigt bedömer Konjunkturinstitutet att finanspolitiken blir expansiv 2017. Det strider mot principer om en väl avvägd stabiliseringspolitik.”

Regeringens ovilja att ta ansvar och spara i goda tider kan få betydande konsekvenser när nästa kris slår till. Om inga buffertar byggs upp nu blir det svårare att stimulera ekonomin och stödja jobben när efterfrågan i ekonomin minskar. Det leder till djupare lågkonjunktur, fler varsel och fler människor i utanförskap.

⁷ Finanspolitiska rådets rapport 2016

⁸ Konjunkturläget juni 2016

Andra sveket: Regeringen misslyckas med jobbmålet

"Vårt mål är att antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ska öka så att Sverige når lägst arbetslöshet i EU 2020."⁹

Regeringens politik har inte skapat några jobb...

Regeringen har avskaffat den redovisning av politikens effekter på sysselsättning och arbetslöshet som tidigare fanns i budgetpropositionen. Därmed har transparensen kring politikens jobbeffekter minskat.

Lyckligtvis har regeringens egna oberoende expertmyndigheter ett större mått av transparens och har fortsatt att göra en sådan redovisning. Resultaten är entydiga – regeringens politik leder Sverige åt fel håll. Både Konjunkturinstitutet och Ekonomistyrningsverket bedömer att regeringens politik har negativ eller noll effekt på sysselsättningen och att politiken leder till att färre människor deltar i arbetskraften.¹⁰

Tabell 2: Effekter av regeringens politik, antal sysselsatta och antal i arbetskraften (procent i parentes)

	Potentiell arbetskraft	Potentiell sysselsättning
Konjunkturinstitutet	-15 000 - 20 000 (-0,4%)	-15 000 - 20 000 (-0,3%)
Ekonomistyrningsverket	-20 000 - 25 000 (-0,5%)	0 (0%)

NB: KI:s bedömning gäller BP15 och VAP15, ESV:s bedömning gäller VAP15 och BP16

Källa: KI konjunkturläget juni 2015, ESV:s prognos november 2015

... och regeringen misslyckas med att uppnå sitt eget jobbmål

Regeringens egen expertmyndighet Finanspolitiska rådet har två år i rad underkänt regeringens jobbmål och gjort bedömningen att målet inte kommer uppnås.¹¹

Nya beräkningar från Riksdagens utredningstjänst¹² bekräftar Finanspolitiska rådets slutsatser. Enligt utredningstjänstens beräkningar måste antalet sysselsatta öka med mellan 300 000 och 400 000 personer jämfört med 2015 för att Sverige ska uppnå lägst arbetslöshet i EU 2020.

⁹ Socialdemokraternas valmanifest, s. 8

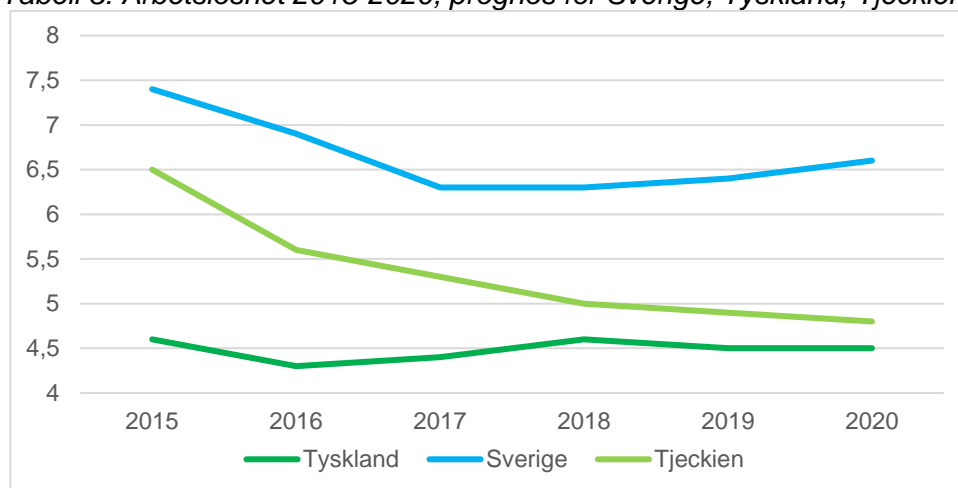
¹⁰ KI konjunkturläget juni 2015, ESV:s prognos november 2015

¹¹ Finanspolitiska rådets rapport 2014 och 2015

¹² Riksdagens utredningstjänst dnr 2016:1099

Med dagens prognoser är ett sådant scenario mycket osannolikt. Till skillnad från Tyskland som har EU:s lägsta arbetslöshet och Tjeckien som följer närmast därefter kommer arbetslösheten i Sverige inte minska eller stabiliseras kommande år. Arbetslösheten kommer i stället vända uppåt efter 2017 och framåt. Regeringen kommer inte klara jobbmålet.

Tabell 3: Arbetslöshet 2015-2020, prognos för Sverige, Tyskland, Tjeckien

NB: Arbetslöshet för Sverige och de två länder inom EU som bedöms ha lägst arbetslöshet 2020
Källa: Economist intelligence unit, Konjunkturinstitutet

Tredje sveket: Regeringens politik slår mot vanliga människors ekonomi

”Vår huvudprincip är att vi inte tänker gå till val på att säga till vanliga löntagare att ni får en höjd skatt med oss... ..när vi kommer till hösten 2014 måste vårt budskap vara: det blir ingen höjd skatt med en socialdemokratisk regering.”¹³

¹³ Stefan Löfven, Expressen 2013-03-29, <http://www.expressen.se/nyheter/stefan-lofvens-uppdrag-ena-partiet/>

Minst 1,3 miljoner svenskar har redan fått höjda inkomstskatter...

Den rödgröna regeringen har på bara två år höjt inkomstskatten för 1,3 miljoner svenskar, trots vallöften om att inte försämra vanliga människors ekonomi.¹⁴

En av tre barnmorskor och fyra av tio poliser får mindre kvar i plånboken.¹⁵ För en personalvetare eller inköpare innebär det mer än två tusenlappar mindre i plånboken för utfört arbete.¹⁸

I regeringens egen budget för 2016 redovisas också hur regeringens politik slår mot svenska hushåll. Regeringens samlade skattehöjningar leder till sänkt disponibelinkomst för sex av tio decilgrupper i Sverige.¹⁶ Det står i stark kontrast till Alliansens politik som under perioden 2006-2014 höjde disponibelinkomsten för samtliga decilgrupper.¹⁷

... en vanlig barnfamilj får 17 000 kronor mindre i plånboken

Trots både rättviseaspekter och att det är hushållen som i hög grad driver svensk ekonomi framåt tvingas barnfamiljer bära en särskilt stor börda för regeringens höjda skatter.

Beräkningar från Riksdagens utredningstjänst visar att en vanlig barnfamilj riskerar att förlora omkring 17 000 kronor på grund av regeringens skattehöjningar.¹⁸

Pengar som kunde gått till nya vinterkläder för barnen, eller till bensinen för att köra dottern till fotbollsträningen, försvinner i stället ut ur hushållsekonomin. Pengarna riskerar att gå till att finansiera utbyggda bidrags- och transfereringssystem.

Tabell 4: Kostnadseffekter av regeringens politik för tvåbarnsfamilj

Skattehöjningar, kronor per år	2016	2017
Sänkt uppräknings av statlig inkomstskatt	2 720	4 520
Minskat avdrag för ROT-tjänster	9 600	9 600
Höjd skatt på alkohol	150	150
Höjd skatt på drivmedel	1 800	2 800
Summa	14 270	17 070

NB: Familjen består av två vuxna, en personalvetare och en inköpare, som kör två bilar i genomsnittlig sträcka och som köper ROT-tjänster.

Källa: Riksdagens utredningstjänst

¹⁴ Finansdepartementet, Skatte- och tullavdelningen, "Begränsad uppräknings av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt för 2017", sid 6

¹⁵ Fall, J. och Ericson, P. (2015), Perspektiv på marginalskatter, Skattenytt, sid 538

¹⁶ Budgetpropositionen för 2016, bilaga 2, tabell 21, sid 18

¹⁷ Prop. 2009/10:100 bilaga 4 samt Prop. 2013/14:100 bilaga 2

¹⁸ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2016:1096sgv1 samt dnr 2016:1097js1

Fjärde sveket: Regeringens politik försämrar villkoren för företagande

”Socialdemokraterna vill skapa ett bättre företagsklimat genom att minska arbetsgivarnas sjuklöneansvar... .. och att förbättra förutsättningarna för de små och medelstora företagen.”¹⁹

Endast två procent av skatthöjningarna på jobb och företagande i VÅP15 och BP16 går till företagssatsningar...

Trots löften och fina ord om att värna företagen och exportindustrin har regeringen fört en politik som visat sig få direkt skadliga effekter för företags möjligheter att expandera och anställa i Sverige.

Sedan Stefan Löfven blev partiledare för Socialdemokraterna har han presenterat en politik som konsekvent föreslagit omfattande skatthöjningar. Varje budget Stefan Löfven har föreslagit har inneburit större skatthöjningar på företag, arbete och kommunikationer än på jobsatsningar och utbildning.

Sammantaget höjer regeringen skatterna på företagande, arbete och kommunikationer med 38 miljarder kronor. Endast två procent av dessa går till satsningar på näringspolitik. För varje hundralapp regeringen tar går bara två kronor tillbaka till företagen.

Tabell 5: Skatte- och avgiftshöjningar som slår mot företagande och arbete i vårpropositionen 2015 och budgetpropositionen 2016. Mdkr.

Källa: Vårpropositionen 2016, budgetpropositionen 16 samt egna beräkningar

Att regeringen efter stora skatthöjningar aviserar att medfinansieringsansvaret i sjukförsäkringen ska öka och i princip vara obegränsat från dag 90 är både

¹⁹ Socialdemokraternas valmanifest, s. 17

skadligt och anmärkningsvärt. Samma regering lovade innan valet att avskaffa den andra sjuklöneveckan. Regeringen sviker ytterligare ett vallöfte.

... förutsättningarna att anställa och växa försämras särskilt för mindre företag med små marginaler

Riksdagens utredningstjänst har utrett vad regeringens politik skulle kunna innebära särskilt för småföretag, som är en viktig jobbmotor i Sverige. En bransch med många småföretag och som anställer många med begränsad arbetslivserfarenhet är byggbranschen. Det är dessutom en viktig bransch som behöver växa för att klara att öka bostadsbyggandet i Sverige. Nya beräkningar visar att för ett småföretag i byggbranschen med 20 anställda kan regeringens höjda skatter innebära mellan 200 000 och 490 000 kronor i ökade utgifter²⁰. Det motsvarar upp till årsingångslönen för en och en halv anställd i branschen.²¹

Höjda anställningskostnader och obegränsat sjuklöneansvar för långtidssjukskrivna kan slå hårt mot den enskilde företagaren. I förlängningen innebär det färre livskraftiga företag och färre jobb runtom i Sverige.

Tabell 6: Kostnadseffekter av regeringens politik på småföretag i byggbranschen
2016 2017

	2016	2017
Slopad nedsättning arbetsgivaravg. för unga	187 000	211 000
Höjd särskild löneskatt för äldre	6 900	7 100
Höjd skatt på drivmedel	3 100	3 500
Sjukförsäkringsavgift (medfinansiering)	17 078	17 078
Minskat ROT-avdrag	247 900	247 900
Totalt	461 980	486 580

NB: Kostnaderna till följd av justeringen i ROT-avdraget bärs till 100 procent av byggbolaget och priset till kund antas vara konstant.²²

Källa: Riksdagens utredningstjänst

²⁰ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2016:1095sk1

²¹ Beräknat på en ingångslön i byggbranschen på ca 18 000 kronor enligt statistik från Medlingsinstitutet och en arbetsgivaravgift på 31,42%

²² Kostnadsökningarna till följd av sänkt ROT-avdrag kan på sikt väntas övervältras på priser, löner och vinster. Högre priser innebär också lägre efterfrågan, mer svartarbete etc. Kostnaden kommer således inte att på sikt fullt ut bäras av företagen, men 247 900 är RUT:s uppskattning av den totala kostnad som kommer behöva delas mellan företag, anställda och köpare.